

NAPSUGÁR

9.

GYERMEKIRODALMI LAP • LX. ÉVFOLYAM • 673. SZÁM

2016. SZEPTEMBER

BERTÓTI JOHANNA

Útravaló

Rajzoltam egy szénfekete kéményseprőt.
Kérlek, tedd el biztos helyre, jól vigyázz rá!
Segít majd, ha baj ellen nincs védőernyőd,
vagy ha bosszús balszerencse kapud rázná.

Barátod lesz, jóban-rosszban veled tartó.
Füle mögött – látod? – ez a négy karika
négylevelű lóhere. Zsebében patkó,
és figyeld csak: vállára szállt egy katica.

Iskolástoborzó

Csúnya az a szoba, mely nincs kimeszelve.
Csúnya az a fiú, ki nincs kiművelve.
Csapj fel tehát hozzánk, pajtás, kisdiaáknak!
Benned öröme lesz apádnak, anyádnak.

Adjatok gyerecskét!
Omne dignum reverendum laude.*
Hadd tanuljon könyvecskét!
Tótusz kápusz demizérum fórum domine.*

Adjatok legénykét,
Omne dignum reverendum laude,
Hadd keressen kenyérikét,
Tótusz kápusz demizérum fórum domine.

Adjatok leánykát!
Omne dignum reverendum laude.
Hadd söpörje iskolát!
Tótusz kápusz demizérum fórum domine.

Jertek el hát velünk, mert értetek jöttünk, jó gyermekek!
Sok áldást úgy vesztek, Istennél úgy lesztek ti kedvesek.
Van-e hát a házban, kis kompániánkba való gyermek?
Álljon a verbunkba*, jöjjön iskolába, meg nem bánja!
(Gergely-napi köszöntő)

*A latin nyelvet utánozó halandzsa. Hajdan szinte mindent latinul tanultak az iskolában.

*verbunk: toborzó, katonaságba hívogató

Balázs és Gergely
napján a nagyobb diákok
új iskolásokat toboroztak.

Hívogatunk mi is: ne bánd, hogy vége
a vakációnak, mert kezdődik valami új:
a tanév nagy kalandja.

Aki velünk jön iskolába és Napsugár-országba,
meg nem bánja.

Csúnya az a szoba, mely nincs kimeszelve.

Csúnya az a fiú, ki nincs kiművelve.

De ma már a lánynak sem az a dolga, hogy söpörje
az iskolát, hanem az, hogy a fiúkkal együtt

tanuljon könyvecskét,

s majd keressen kenyérkét.

Mondd te is a költővel:

Nem félek! Jó lesz!

Kedves gyermekek, tanítók és szülők!

Kívánjuk, hogy

jó tanévetek legyen!

KISS LEHEL

Kezdődik

Kezdődik, mert vége van...

Leereszt a labda.

Viszlát, sötét szemüveg,

gondolj majd a Napra!

A számban még fagyííz,

de már nagyos ének.

Messze hajót visz a víz,

s én csak mendegélek.

Nagy terem vár, ceruzák,

regulák* és móres*.

Kezdődik, mert vége van...

De nem félek! Jó lesz!

BALAJTHY FERENC

Könyvfaloda

Ne téblábolj ide-oda,

Mikor itt a Könyvfaloda!

Éhes lennél szépre, jóra?

Számíthatsz a könyvespolcra!

Tömd tele a kobakodat,

Pipáld le a könyvmolyokat!

Legyőzzük a butaságot,

Meghódítjuk a világot!

Sutácska ez a tanmese,

De nem törik bicskád bele!

Tedd a kezed a szívedre,

Ígérd meg, hogy eljössz ide!

*regulák, móres – latin szavak:
szabályok, viselkedés, erkölcs

SZŐCS MARGIT

Dokk Tami kerékpárja

Dokk Tami régóta vágyott egy kerékpárra, de mindhiába, szüleinek nem telt ilyesmire. Délutánonként az árokspartról sóvárogva nézte föl-alá száguldozó cimboráit. Egyszer álmában egy vadonatúj bringára lelt, de mire rápatanhatott volna, anyja felébresztette:

– Delel a nap, süt hétágra, nincs szükségem mormotára!

– Még álmomban sem tekerhetek egy jót? Ha nekem is lenne kerékpárom, virradatkor talpon lennék, árkon-bokron pedáloznék – kesergett Tami.

– Tudod, fiam, hogy nem adják ingyen. De van egy tanácsom: keresd meg te magad az árát. Menj el Szilveszterhez, az állásközvetítőhöz.

Tami arca kivirágzott. Felhörpintette a kakaóját, és elnyargalt Szilveszter irodájába.

– Gyermekmunka? – fontolgatta a fiú kérését Szilveszter. – Az nincs. A gyerekek csak a játékhoz értenek.

A szomorú hír hallatán Tami arcán hervadozni kezdtek a virágok, sűrűn hullatva szirmaikat. A látvány meglágyította az állásközvetítő szívét.

– Vagy lehet, hogy tévedek? – tűnődött el egy limlomokkal megrakott fiókban kotorászva. – Mondd, hajlítottál-e valaha mogyorófavesszőt íjnak?

– Igen – vágta rá Tami, abbahagyva a szíromhullatást.

– Akkor te mégiscsak az én emberem vagy. Fogd ezt a névjegykártyát. Tükörképű Fridolin szívárványgyáros, a környék leghíresebb vállalkozója szívárványhajlítót keres. Ha kiállod a próbát, alkalmazni fog a vakációra.

Tami azt hitte, elvétette a címet, mert a szívárványgyár egyáltalán nem hasonlított semmiféle gyárra. Falait virágzó fák alkották, fölötte színjátészó kristálykupola díszelgett.

Az épületben már két fura alak várakozott. Tami illedelmesen köszönt, és leült melléjük.

– Te is az álláshirdetésre jöttél, kedveském? – szólította meg egyikük, egy bájolgo nőszemély, név szerint Beste Böske, akinek horgas orrán kövér pókokként sorakoztak a bibircsókok, tépett lobonca pedig szarkafészeknek is beillett volna.

– Azért jöttem – felelte kurtán Tami.

– Ha-ha-ha! Adjatok egy haskötőt, mert kipukkadok a nevetéstől. Ezzel a galuskával fogunk versenyezni? – gúnyolódott a másik várakozó, a vadkansörtés Kampós Juszuf, fél szemén fekete kötéssel, arcán ormótlan, vörös hegekkel.

– Kedves jelentkezők, kezdődik a próba – szólalt meg a hangszóró.

A váratlan hangtól Juszuf torkán akadt a rosszmájúság. Megérkezett Tükörképű Fridolin. Hintaszékben ringatózott, arcát teljesen eltakarta álláig érő, vörös pulifrizurája. Mellette szálfegyenes rudakban egy halom szívárvány tornyosult.

– Felkérjük az első jelentkezőt, válaszson ki egy szívárványt, és hajlítsa körívbe – szól az utasítás a hangszóróból.

Beste Böske fürgén a rakásnál termett, és leemelt egy darabot a tetejéről. Ekkor Fridolin felfedte tükörcsát, és ránézett. Böske úgy megrémült a látványtól, hogy ujjai között cikázó villámmá torzult a szivárvány.

– Segítség, ez egy bibircsókot termő szarkafészek-szörnyeteg! Dehogy dolgozom neki! – visította, és kiviharzott a teremből.

– Gyáva asszonynépség – nyugtázta kárörvendően Kampós Juszuf, és magabiztosan állt Tükörképű elé a szivárványnakvalóval, de ő sem járt különkülön: – Sörtés, varas pokolfajzat, rémálmomban sem láttam undokabbat! – bődült fel, amint megpillantotta a tükörcsot, és elrohant a kígyóvá lett szivárvánnyal.

Dokk Tamin volt a sor, aki bár vacogott a félelemtől, összeszedte minden bátorságát, még mosolyra is futotta erejéből. Fridolin fellibbentette pulifürtjeit, és a fiú meglepetésére a szembenéző ábrázat nem volt ijesztő, ellenkezőleg: mosolygós és ismerős.

– Tied az állás – mondta a Tükörképű. – Azonnal hozzákezdhetsz.

Őszire járt, mire Tami végzett a munkával. Az utolsó darabot Fridolin kivette a kezéből, és szempillantás alatt egy kerékpárt hajlítgatott belőle. De micsoda járgányt! A mesékben sem találnád párját.

A fiú boldogan szökkent nyeregbe, elköszönt Fridolintól, hármat tekert, és már otthon is volt.

Ha kíváncsi lennél Tamira és a kerékpárjára, délutánonként ülj ki az árokpartra, és figyeld a bicikliző gyermekcsapatot. Könnyen ráismerhetsz virágzó arcáról és pazar bicajáról.

NAGYÁLMOS ILDIKÓ

Látszat

Fűben fekvé más a világ,
fejre állnak az almafák,
és az égbolt kerti tó,
úszik benne napanyó.
Szemfényvesztés, minden látszat,
bárki nézhet, de nem láthat,
mert a lényeg el van rejtve,
fűszálakba, tengerekbe.
Ne ítéld meg, ne is vádolj,
mikor más nem, akkor táncolj,
s ha mindenki beszél, hallgass,
a világ benned hatalmas.

BALÁZS IMRE JÓZSEF

Tükreink

Nézhetem magamat a tükrödben,
Mielőtt képem elröppen?
Képem borzas, bólogató,
Fénylő foltos, záporozós.
A záporfelhőt elzárják,
De képed a cseppek megtartják.
Nézheted magadat a tükrömben,
Mielőtt kedvünk elröppen.

GERGELY EDÓ

Hogyan lett a fél almából egész

Volt egyszer, hol nem volt, volt egyszer egy kicsike falu. Ebben a kicsike faluban volt egy nagy kert, s ebben a nagy kertben kicsi almafákon akkora almák nőttek, mint a te fejed. Na jó, nem egészen akkorák, csak majdnem. A kicsi fák nyögdecseltek, hajladoztak az óriási gyümölcsök alatt. Senki nem tudta kitalálni, hogy képesek ilyen vékonyka, véznácska ágak ekkorákat teremni. Még az öregember sem, akié a kert volt. Pedig igen egyszerű titka volt ennek a csudatermésnek.

Az öregember minden áldott nap kiment a kertbe, megállt mindegyik fánál, megtapogatta az ágakat, tavasszal megvizsgálta a rügyeket, nyáron mindegyik almát számon tartotta, szerető gondoskodással kísérte érésüket egészen őszig. Ott matatott, tett-vett, s közben mindenki megnyugodott. Az öregember gondolatai s nyomukban a mozdulatai lassan, ráérősen hömpölyögtek, mint egy szelíden ballagó folyó.

Az almafák néha nyugtalanok voltak. Mindig akadt közöttük, akinek versenyezni támadt kedve. Csak úgy csipirkedett, nyújtózkodott az ég felé, hogy ő legyen a legmagasabb, neki jusson a legtöbb napfény, az égből a legtöbb kékség. Ilyenkor megbolydultak a rügyek, összekoccantak a kis bingyóalmák. Ahelyett, hogy ráérősen végezte volna mindenki a dolgát, lett nagy pukkadozás, levélremegtetés.

Ha ilyenkor toppant közéjük az öregember, remegés futott végig a kerten, mint amikor tiltott dolgon kapnak rajta valakit. A nyüvecskék, akik általában a szurkolótáborhoz tartoztak, gyorsan visszahúzták fejüket az alma húsába. A levelek pusmogásra halkították csilingelő hangjukat, az almák pedig legszébb, legérettebb, legtükrösebb arcukat fordították az öregember felé. Miután így összekapták magukat, egy pillanatig csend lett. Sokféle csend. Az almákból a magok kesernyés, kemény, barna csendje szólalt meg. A levelek csendje a reggeli harmathoz volt hasonlatos, mert ők azt a csendet szerették a legjobban. Az ágak a jövő titkát őrizték, eljövő évek rügyeinek álmát. A nyüvecskék a kuksolás nyelvét beszélték. A gyökerek körül hegyeskedő fűszálak pedig az éber figyelem szótlanóságát gyakorolták.

Miután mindannyian, a maguk csendes módján köszöntek az öregembernek, az ő köszönése is megérkezett hozzájuk: lassan hömpölygő mosolyfolyó. S ez a folyó körbefolyta mindegyik almafát, megsimogatott minden levelet, megcirógatott minden rügyet vagy gyümölcsöt. Ettől elmúlt a versenyezhetnékjük, az izgatottságuk. Csak amúgy nőtt, gömbölyödött a sok alma! Szerették az öregember kertjében az életet.

Még olyankor is szerették, amikor nem volt könnyű. Az almafának is lehet nehéz a sorsa, nemcsak az embernek. Az ember, ha ügyes, el tud bújni a jég, a fagy, a szárazság elől, az almafa azonban nem. Vállalnia kell azt, ami jön.

LÁSZLÓ NOÉMI

Szeptember

Kagylók, csigák, kövek, kalászkok, asztagok, a nappal rövidebb, én mind hosszabb vagyok.

Fák, fellegek között elkóborolt a nyár, pirosba öltözött az esti láthatár.

A lugas peremén huncut szőlőkacsok, kacsintanak felém hunyorgó csillagok.

Zizeg az éjsötét, álmot lát sok levél: suhogva hordja szét erdők lombját a szél.

Egyszer a jég úgy elverte a fákat, amilyen verést égi rokonuktól még életükben nem kaptak. Amikor magukhoz tértek, híresszép gyümölcsök összepotyolva éppen csak kapaszkodtak az ágakon.

– Ősszel, szégyenszemre, kifosztott magunkat adhatjuk csak – szomorkodtak az almafák –, mintha valami korhadozó semmirekellők lennének, nem pedig jókedvű termésadók.

Ekkor érkezett közéjük az öregember. Csend lett. Egy pillanatra még a szomorúság is elcsitult.

– Ma biztosan nem lesz mosolyhőmpölgés, gondterhelt az öreg – pusmogtak a leve-

lek, s ettől idegesen megremegett az egész kert. Mintha még az ég csücske is meglibbent volna.

Az öreg odalépkedett minden fához. Szerre minden gyümölcsöt szemügyre vett. Rátette a kezét csúnya sebeikre, megkopolt héjukra. És lassan, nagyon lassan, elindult ismét a mosolyáradat. A fák fellelegeztek. Az öregember is megállott, lélegzett egy mélyet, majd rágyújtott a pipára. S ahogy ott állt gyümölcsfái között, a pipa szárára egyszer csak rászállt egy vörösbecg. Most már mindannyian tudták: megmenekültek.

Ősszel gyönyörű, hatalmas fél almák termettek. Egyik oldaluk lapos, fekete foltos, rücskös, a másik gömbölyű, ép, ragyogó.

Az arany lázsiások

Délvidéken jártam, Bácskában megálltam, ezt hallottam, figyelj jól, hogy járt a rest Doroszlón!

Élt itt egy gazdag özvegyasszony, akinek volt egy nagyon lusta és elkényeztetett leánya. Olyan rest volt ez a leány, hogy még enni is terhére esett. Henyélt télen, nyáron, sohasem dolgozott. Mindig szentheverdel* napja volt nála. A gazdag özvegyasszony kénytelen volt cselédet fogadni, egy szegény leányt, aki szorgalmas volt, szép is volt, jó is volt. Dolgozott ő mind a kettejük helyett.

Az özvegyasszony szerette volna férjhez adni a leányát, de a legények rá sem néztek a lustára, csak a serénynek kedveskedtek. Megharagudott az özvegyasszony, elverte a háztól, s még ki sem fizette.

Mit volt mit tenni, a szegény leány elindult, hátha talál valahol munkát. A falu

határában egy elhagyott kutacskához ért.

– Tisztíts meg, te leány – kérte a kút.

A leányt nem kellett kétszer kérni, szépen rendbeszedte a kutacskát, majd elköszönt tőle. Nemsokára egy diófa alá ért, amely csak úgy roskadozott a sok diótól. Megszólalt a fa:

– Kedves leány, verd le rólam a diókat, mert mindjárt letörnek az ágaim!

A leány édes-örömet segített a diófán, majd továbbindult. Nagyon fáradt volt már, amikor egy szőlősbe ért. A szőlőszemek ekképpen szóltak:

– Segíts nekünk! Ha jönnek a seregléyek, kergesd el őket, mert különben nem lesz a falunak mit szüretelnie.

A leány összeszedte minden erejét, és elhessegette a madársereget. Ekkor egy töpörödött öreganyó toppant elé. Ő volt a szőlő őrzője. Erősen hálálkodott a le-

ánynak. Elvezette egy hatalmas pincéhez, melyben láda ládán hevert.

– Válaszd, amelyiket szeretnéd! – szólt az öreganyó.

A leány röstellt ennyi munkáért díszes, értékes ládát választani, ezért egy kis, poros ládácskára mutatott. Ám valami tündérséges ládikó lehetett az, mert telis-tele volt arany lázsiásokkal*, finom habféhér fodros péntőkkel*, díszes bársony szoknyákkal, szalagokkal.

– Fond a hajadba ezeket a szép színes szalagokat – biztatta az öreganyó.

Felöltözött a leány a csodaszép ajándékokba, megköszönte az öreganyó szívességét, s visszaindult a falujába.

Az úton toportyánok* támadtak rá. A leány menedéket keresve a diófa alá futott. A fa diózáport zúdított a vadállatokra, akik szűkölve futottak el. Megköszönte a leány a fa segítségét, s folytatta útját.

Nagyon szomjas volt, amikor a kutacskához ért, s az hús vízzel várta őt. Felfrissülve, ékes öltözetben érkezett vissza a faluba. Mindenki álmélkodott, látta az özvegyasszony is, de nem hitt a szömének. Furdalta az oldalát, hogy vajon hol tehetett szert minderre a szegény leány. Amint megtudta, hol járt, szaladt haza, felverte

álmából lusta leányát:

– Öltözz, leányom! Indulnod kell nyomban, holnap már mi leszünk a leggazdagabbak a faluban.

A leány nagy ímmel-ámmal nekiindult az útnak. A kutacskához ért, aki őt is arra kérte, tisztítsa meg.

– Finom kezemet hogy is piszkolnám be veled! – nyafogott a lusta leány.

A diófa árnyékában pihegett, de terhétől meg nem szabadította.

– Tán derekamat törjem, te vén diófa?! – háborgott, s indult is tovább.

Nagy sokára a szőlőskerthez ért. Mohón kapkodta be a szőlőszemeket.

– Hessegeds el a sereglényeket! – kérlelték a fürtök.

Ám a lusta leány, amint elverte éhét, leheveredett, s elaludt. Mikor felébredt, ott állt előtte az öreganyó a csupasz szőlőtőkék között.

– No, te üle-füle* leány – szólt az öreganyó –, gyere velem, és megkapod méltó jutalmadat.

Örült a lusta leány, hogy szóról-szóra igaz, amit az anyja mondott. Szeme egyből a legdíszesebb és legnagyobb ládán akadt meg.

– Ezt akarom! – toppantott türelmetlen mohóságában.

– Annyi a tied belőle, amennyit magadra bírsz venni – figyelmeztette az öreganyó.

A ládában csodaszép selyem, bársony szoknyák, villogó lázsiások halmozódtak színültig. Nekiveselkedett a lusta leány, hogy minél többet vegyen magára, de a szoknyák olyan nehézek voltak, hogy már a második péntő alatt kékült-zöldült, s alig kapott levegőt. Hát még a láncok! Húzták, akár a nehéz vaskolompok.

Erőt vett magán, s hazaindult nagy csörömpölve. Mikor meglátta a toportyánokat, futásnak eredt volna, ha bírja a lába. Mire

a diófához ért, jól megtépdesték szép szoknyáit, s eldobálta láncait.

– Segíts, diófa! – kérlette a leány, de a fa jó pár dióval meg is koppintotta, s elkergette.

Kifulladásra ért a kutacskához. Végre ihatok – húzta föl a vedret, de abból kígyók, békák ugrottak ki. Sikítva, rongyosan futott be a faluba.

Szégyenében tán a föld alá bújt, de az is lehet, hogy azóta szorgos-dolgos teremtés lett belőle.

.....

**szenztheverdel* (Szent Heverd el): tréfás ünnepnév, tétlenül, munka nélkül töltött nap; *lázsiás*: ezüstpénz és az ezekből fűzött nyaklánc; *péntő*: alsószoknya; *toportyán*: farkas; *üle-füle*: haszontalan, semmirevaló

A történelmi Magyarország Délvidék nevű része az 1920-as trianoni országvesztés óta Jugoszláviához, ma Szerbiához tartozik. Itt van Bácska tartomány, ennek kis faluja, Doroszló a csodatevő Szentkútról és népviseletéről híres. Régen a lányok az ártatlanságot, a magállapotot jelképező gyöngyöt, az asszonyok pénzürmékből készült nyakláncot, lázsiást viseltek. Olvassátok el a doroszlói lázsiások meséjét.

KÉPEK

NAPSUGAR

BÉLYEGEKBŐL

Gyergyószentmiklós, Fogarasy Miklós Iskola,
Rusu Anna és Dávid Éva osztálya

Marosvásárhely, Katolikus
Líceum, Rupics Zsuzsánna
osztálya

Mezősámsond,
Pánczél Judit Réka
osztálya

Kolozsvár,
Báthory István
Líceum, Szováti Erika
osztálya

ÖRÖKSÉGEK

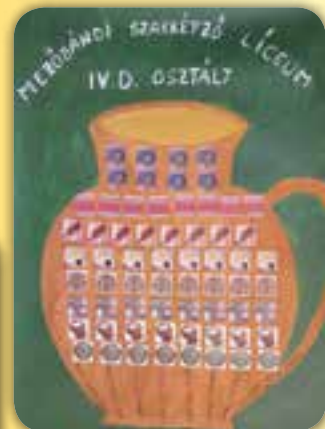
Bihar, Papp Sarolta
osztálya

Szilágybála,
Ballay Tünde Melinda
osztálya

Szinérváralja,
Czompa Mónika osztálya

Mezőbánd,
Rudnyánszky
Orsolya
osztálya

Marosvásárhely,
S. Duicu Iskola,
Szövérfi Emese osztálya

Szatmárnémeti,
Hám János Líceum,
Doloczki Márta osztálya

Nagyvárad, Lorántffy
Zsuzsanna Iskola,
Soós Orsolya
osztálya

GYŐZTES CSATÁNK - HŐSÖK MŰVEZEI!

NIMRÓD - MÉNROT

Köszöntelek, kedves régi és új barátaim! Kószabósza vagyok, a Napsugár kíváncsi kissárkánya. Térben és időben utazgatva gyűjtöm a magyar és egyetemes emberi értékeket, hogy tarisznyátokba tehessem útravalóul, hadd legyen a próbatételek idején példa és mérce, ami felemel, erőt ad, és igaz útra tereli lépteiteket.

Képzeljétek, **Váradi Magdolna tanító néni** osztálya a **nagykárolyi Kalazanci Szent József Líceumból** a Napsugár-bélyegekből fényes páncélt kovácsolt nekem, még kardot is adott a kezembe. Ha már ilyen délceg vagyok, ideje elkezdenem – régi ígéretemhez híven – a győztes csatáinkról szóló mesesorozatot.

„Nem lesz valami hosszú! – legyintenek a kishitűek. – Hiszen minket mindig legyőztek, cserben hagytak, megbüntettek. Bűnös és kis nép vagyunk, még rokonaink sincsenek.” A törpe-lelkek behúzott nyakkal tanácsolják: „Merjünk kicsik lenni.”

NE! – kiáltom teljes sárkányerőmmel. – Ne az ellenség könyveiből tanuljuk saját történelmünket! Ne az ő szemével nézzük hőseinket! Aki fél tőlünk, az próbál kicsinyíteni. Aki rabolt tőlünk, az bizonygatja bűnösségünket. Az ellenség szemében a legnagyobb bűn az, ha igazad van, erős vagy, és győzol.

A magyarság hajdan a Teremtő törvényeit tiszteletben tartva virágzó birodalmakat alapított, városokat épített, és meg is védte azokat. Minél messzibbre utazunk a múltba, annál hatalmasabbak ezek a birodalmak, a sumérok, a szkíták, a pártusok, a hunok országa (uruszága/urasága) szinte világrésznyi, ereje minden ellenséget elsöprő volt.

Róma Atilla lába előtt térdelt. Árpád Pozsonynál olyan leckét adott a háromszoros túlerőben levő európai hadnak, hogy 123 évig ellenség nem merte a lábát magyar földre tenni. Bulcsu seregének nyilaitól rettegett Európa (pedig elég lett volna visszadniuk elrabolt aranykincseinket, legfőképp a Szent Koronát). A Magyar Királyság 500 éven át, egészen Mátyás haláláig Európa nagyhatalma volt, de a magyarok később is számos fényes győzelmet arattak, esélytelen csatákat fordítottak diadalra, s bátor önfeláldozásuk az ellenséget is megrendítette.

Egyre fogyunk, de kis nép nem leszünk soha! Nem sokaság, hanem lélek s szabad nép tesz csuda dolgokat. – biztat Berzsenyi Dániel. Sok mindent elveszítettünk, de megvan még csodálatos magyar nyelvünk, mely őrzi őseink erejét, erkölcsét, törvényeit. Őrzi a szabadság és a szeretet lelkét, s ez nemcsak minket fog megmenteni, hanem a világot is. **A ránk bízott feladat tesz naggyá bennünket.** Hát készülj te is: együtt kell megtennünk *csuda dolgokat*.

Nimród gyűrűjét Bagdadban lelték meg

Vadat üzni feljövének
Hős fiai szép Enéhnek:
Hunor s Magyar, két dalia,
Két egytestvér, Ménrót fia.

Arany János költeményét, a Csodaszarvas mondáját minden magyar ismeri. De amit sokan csak mesének hisznek, az valós történelem.

Nagyon rég volt, az írott bizonyítékokban sok az ellentmondás, de az ékirásos sumér agyagtáblák megfejtése óta senki nem állíthatja többé, hogy a magyarok ősatyja, Nimród és fiai, Hunor és Magor nem léteztek. A történelmi forrásokból kirajzolódik az ókor egyik leghatalmasabb királyának, Nimródnak, azaz Ménrótnak az alakja, aki Noé dédunokája, a sumér birodalom, Mezopotámia ura, verhetetlen hadvezér, híres vadász és bölcs uralkodó volt. Ezelőtt hatezer évvel fallal megerősített városokat alapított, templomokat, alagútrendszert, föld alatti élelmiszer-raktárakat építtetett. Ménrót felesége, Enéh Perzsia földjén szülte meg ikerfiaikat, Hunort és Magort, a hun és a magyar törzsek vezéreit.

A Ménrót név azt jelenti: Mennyei-Napisten-országának-fejedelme. Nézz fel az égre: az egyetlen csillagkép, amely az északi és a déli féltekén egyaránt látható, az Orion (Nimród). Az égi vadász mindent lát, és íjával vigyáz népére, Hunor és Magor leszármazottaira, hiszen az lkrek csillagkép az Orion közvetlen közelében, mintegy a védelme alatt áll.

A Nimród név sumér értelmezése: Párduc-úr. A párducbőr kacagány felségjelvény volt a suméroknál. S lám, csaknem ötezer év múlva Árpád vezér vállát is párducbőr ékesítette, hiszen ő is Nimród kései utóda volt, akárcsak te.

Zsigmond Emese

Milyen híres ikreket ismertek még a mondavilágból? Miben különbözik tőlük Hunor és Magor?

Nimród óriási kőszobrának romja a törökországi Nimród-hegyen

Nimród koronája

A Nimród-hegyi oroszlán az Orion-Nimród csillagképpel

Áprilisi megfejtések: Hosszú haj, rövid ész. A férfiak tisztálkodásának része a borotválkozás. Régen szőrpamaccsal habosított szappant kentek az arcukra, a bicskaszerűen becsukható borotvát nadrágszíjon fenték, tokban tartották. A mives vagy mijos nap jelentése és mai neve: munkanap, hétköznapi. **Májusi megfejtések:** Egy gyékényen árulnak, közösek az érdekeik, ugyanazt akarják, hasonló helyzetben vannak. Kirántják alóla a gyékényt, elbizonytalanítják, megingatják, rossz helyzetbe hozzák. Nád a házam teteje. **Nyertesek:** Balogh Réka, Marosvásárhely; Ūivărășan Viktória, Szatmárnémeti; a marosvásárhelyi L. Rebreanu Iskola IV. E osztálya; a lövétei IV. B osztály.

AMBRUS LAJOS

Mátyás gyűrűje

A Székelyföld szélénél, ahol Ojtuz pataka fut Oláhország felé, élt egy nyakas, de jó lelkű székely vitéz. Benet úrként tisztelték otthon, és szerény hajlékát, mert még a vadidegent is szeretettel befogadta, csak ritkán kerülte el az arra járó. Kapuja az utas előtt mindig nyitva állott. Egyszer Mátyás király is, aki deáknak öltözve éppen azt a vidéket járta, beroppant hozzá.

– A mi földünk, jó uram – kínálta vacsorával a diákot a melegszívű székely –, csak trágyázva terem – mondta, avval a király elé tett nagy tál lencsét tormával lehintette, jó vastagon megszírozta, s tréfásan nógatta a deákot, hogy nyugodtan lásson hozzá, különben megnyúlik az éj.

Erősen megtetszett Mátyás királynak a kedves házigazda, s hogy jól kipihente a házában magát, búcsúzóul a kisujjáról lehúzott egy gyűrűt.

– Ezzel – adta oda Benet vitéznek –, ha Budán jársz, keresd fel Mátyás deákot – avval az álruhás király, aki örült, hogy ilyen népe is van, ahogy jött, továbbállt.

Ne hívd meg a székelyt, mert az a szavardon fog. Így járt az álruhás király is Benet vitézzel, aki már rég készült, hogy szétnéz egyszer Budán. Hát egy esztendőre rá, hogy a deák ott járt, a zsebkendője sarkába csavarta a kicsi gyűrűt – viszi ő, ha már adták – gondolta –, avval meg se állt a budai várig.

– Kérdő útját nem téveszti – tudta ezt már otthonról a székely, avval a gyűrűt ott fent, az úri világban kezdte mutogatni, hogy ő Mátyást, a deákot keresi.

– Ne félj, deák! – néztek össze többen, s vitték az egyszerű székely vitézt egyenest a király elé.

– Ha tudom, a gyűrűt magammal se hozom – mentegetőzött Benet, s kérte őfelsé-

gét, meg ne nehezteljen rá, mert ő rangjához méltóan nem fogadhatta.

Értett Mátyás király a becsület és az önzetlenség nyelvén, nem haragudott ő a székely vitézére egy csutorú cseppet sem, de tudta, a kölcsön kenyér adósság, hát tettek is rögtön Benet elé egy tele tálát. Csakhogy abban a tálban biza nem lencse volt, hanem színarany.

– Ha úgy jön sora – emlékeztetett Mátyás király a deák szíves fogadására –, mi ezüsttel trágázunk.

Benes értette a szót, s nézte, mint hintik be ezüsttel a tál aranyat. Még színből se tiltakozott, hogy ő ilyen nagy ajándéokra érdemtelen, hanem szépen megköszönte, hogy őt őfelsége fogadta, s avval megígérte, hogy a temérdek kinccsel várat emel ő a határra, hogy az országot védje.

– Derék ember kend, Benet – veregette meg a székely széles vállát Mátyás, aki nem a képmutatást, hanem az őszinteséget méltatta. – Derék ember – ismételte meg az uraknak –, mert engem, az ismeretlent em-

berül megvendégelt, s most az adományunkat a haza javára fordítja.

Látták a jelenlévő urak, hogy a király milyen bizalmasan parolázik a megtermett közvitézzel, hát maguk is komázni kezdtek vele, s aranytól terhes mentéiket, hogy ki próbálják, hányat bírna el, kezdték kedélyeskedve a nyakába akasztani.

Mikor mind együtt volt, így a király:

– Bírja-e kend, Benet?

– Hazáig – vágott a szóra a székely vitéz.

– Fösvény, aki visszaveszi.

– Akinek ennyi aranyozott mentéje van – sietett a szóval a jókedvű király –, annak kard is jár – mondta, s avval a sajátját Benet vitéz oldalára akasztotta.

– A kinccsel, amit adtál, uram király, a hazámnak használok, a karddal meg érted harcolok – fogadta meg a székely vitéz, mit nemcsak a király, már az urak is elhittek neki.

Így épült Benet erős, fényes vára a határszélre. Aki arra jár, romjait még ma is megtalálja.

A marosvásárhelyi Regemondó Vetélkedő 2016-os díjazottjai

I. díj:
Erdős Vivien-
Valentina,
Gyergyóditró

II. díj:
Iuhász Antónia,
Temesvár

III. díj:
Szilágyi Regina,
Szilágysámson

Dicséret:
Lőrinc-Ugron
Csengele,
Kézdivásárhely

Dicséret:
Ács Szilárd,
Nyáradremete

Napsugár különdíj:
Benedek Dorka, Gyergyószentmiklós; Kovács Péter,
Seprőd; Takó Dorottya Csilla, Nagyszalonta;
Tódor Tímea, Szatmárnémeti

Küöldíj:
Szabó Eszter, Marosvásárhely;
Kolcsár Panna Zsuzsa,
Brassó

Megérkeztünk a táborba,
A Napsugár bástyaiba.
A táborindulót örömmel dúdoltuk,
A tancit aludni nem hagytuk.
A bemutatkozások ötletesek voltak,
A bástyazászlók színesen lobognak.

Mike Julianna, Cseke Réka,
Székelyudvarhely

A kézműveskedést ma is szerettük,
A lapítót s a kendőt vígan díszítettük.
Köszönjük a kendőcskét, a színes festéket,
Emese néninek az ötletes rejtvényeket.
Királyunknak az igazságos szemlét,
A Jóisten áldja az egész udvar népét.

Balogh Áron, Nagybánya,
Blaskó Nóra, Nagyvárad

Az udvar apraja-nagyja kipróbálhatta kezét,
eszét, ügyességét. A ceremóniamester, Kinga
néni irányításával mindenki megtanulhatta a
királyi táncot, majd aranyalmát és aranykörtét
gyűjtöttünk. Ebéd után a királyi udvar meglá-
togatta Szent György városát. Itt megnéztük a
Székely Nemzeti Múzeumban tárolt kincseket
és a Vadászati Múzeumban a trófeákat.

Linzenbold Frida, Szatmárnémeti és
Mihály Hanna, Nagybánya

Mindenki próbára tehetette tehetségét a
Napsugár-tallér-gyűjtő versenyen, ahol külön-
böző próbák voltak: ugrókötelezés, hullahop-
pozás, célbadobás. Filmet néztünk Bulcsuról.
Nagyon érdekes volt! Ezután még előbbé tet-
tük a magyar történelmet, hisz Laci bácsival
kipróbálhattuk az íjászkodást és a szablyával
való harcolást, azaz káposztafej-lecsapást.
Vacsora után királyválasztással és körmenet-
tel zártuk az illyefalvi Napsugár-tábor szom-
bati napját.

Kiss Anna Márta, Kolozsvár,
Sárvári Zsófia, Szatmárnémeti

A szakácsné káposztát főz,
Kontya alá csapott a gőz,
Hányja-veti fakanalát,
Kinek főzze vacsoráját?
A kis kukta nagyon várja,
Hogy a király megkóstolja,
Mert ha ízlik a leve-se,
Nem lesz éhes őfelsége.

Lukács Tünde, kézdivásárhelyi és
Bikfalvi Adél, zilahi tanító néni

23.

NAPSUGÁR- TÁBOR

Illyefalva, 2016.

A tábor támogatói:

Készült
a Magyar Kormány
támogatásával

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

BETHLEN GÁBOR
ALAP

RMSZ

COMMUNITAS
ALAPÍTVÁNY

Kovácsna
Megye
Tanácsa

NKA
Nemzeti Kulturális Alap

KIDA

Az idén bélyeggyűjteményével nyert tábort a **kézdivásárhelyi Molnár Józsiás Iskola III. SbS**, a **kolozsvári Báthory István Líceum IV. B**, a **nagybányai N. Iorga Iskola IV. C**, a **székelyudvarhelyi Tamási Áron Líceum III. A**, a **zilahi Református Wesselényi Kollégium IV. osztálya**, a **székelyszenterzsébeti összevont** és a **csíkszentgyörgyi III. A osztály**.

A **nagyváradi Szent László Líceum** csapata a Kurutty-verseny, a **nagyváradi Szacsvey Imre Iskola IV. B osztálya** a nagyváradi Mesevetélkedő, a **marosvásárhelyi Európa Iskola IV. osztálya** a Barangolás az EU-ban Verseny, a **marosvásárhelyi Művészeti Líceum IV. B**, a **szatmárnémeti Kölcsey Ferenc Főgimnázium IV. osztálya**, a **gyulakuti IV. osztály** a Kőrösi Csoma Sándor Anyanyelvi Vetélkedő országos győzteseként jutott el a Napsugár-táborba.

Vége a nyárnak...

A szél erdőt ültet: szerteröpi a fák magvait

Kisköpe

Sok cserje (bokor) zamatos termését az ember is szívesen fogyasztja. Ismertek-e piros bogyójú cserjéket? Hát sötétkék bogyójúakat?

Áprilisi megfajtás: Az ökörszem apró énekesmadár, de tréfásan így nevezik a tükörtojást is. **Májusi megfajtás:** Akác. **Nyertesek:** Kiss Balázs, Szováta; a csíkszentgyörgyi tavalyi III. A osztály; székelyvéckei olvasóink.

Havonta
3 díjat!
sorozatunk

Szelek szárnyán. Vége a nyárnak, őszi szelek fújnak. És jól van ez így, különben hogy jutná célba termését és magját a juhar, a gyertyán és a szil? Ezek a fáink termésüknek „szárnyat” növelnek, amelybe – mint valami propellerbe – bekap a szél, és messzire röpi. Mikor eláll a szél, a kis repülő szerkezet a földre pottyan, a mag a talajba süllyed, s tavasszal új növényke bukkan elő, mely néhány év alatt árnyas lombú fává terebélyesedik.

Az árvalányhaj termése is szelek szárnyán utazik. Hosszú, tollas, pehelykönnyű bóbítaja a legkisebb fuvallatra is útra kel. A mag a fű között pihen, amíg el nem ered az eső. Ekkor a bóbíta és a mag közötti felcsavarodott szakasz teleszívódik vízzel, rugószerűen kilöködik, s valósággal a földre szúrja a magot, mely itt várja a tavaszt, hogy kecsesen lengedező növényé fejlődhesen.

Számos növény „madárszárnyon” szállítja termését azért, hogy időszakos „vendégfogadót” nyit a torkos madaraknak. Amíg a mag még nem érett be, zöld színű, és rejtve marad a lomb között, a „vendéglő zárva van”. Amint megérett a termés és benne a mag, élénk vörös vagy kék színével messzire virít: „Csak tessék, tessék! Terítve az asztal!” Jönnek is seregestül a szárnyas vendégek. A termés húsos részét megemésztik, a kemény mag pedig sértetlenül hagyja el a madár bélcsatornáját. Még útravalót is kap, hiszen a madár ürüléke megtrágyázza a földet: értékes tápanyagokat szolgáltat a csírázó mag számára.

A bogáncs és a bojtorján termésükön apró horgokat növesztenek, ezekkel kapaszkodnak bele az állatok bundájába vagy az ember ruhájába. A szúrós és hívatlan „potyautastól” igyekszünk megszabadulni, messzire hajítjuk, ám ezzel már teljesítettük is a növény „vágyát”: magjai elterjesztését.

A madarak körében is nagy a sürgés-forgás: van, amelyik csak rövid látogatásra jön, de van olyan is, amelyik téli vendégünk marad.

Az énekesrigó és a feketerigó már kora tavasszal zengi fuvolázó trilláit, amelyek meglepő hasonlóságot mutatnak Beethoven hegedűversenyének egyik futamával. Lehet, hogy a zseniális zeneszerzőt éppen a rigófütyte ihlette meg mesterműve komponálásakor?

A vízirigó is állandó madarunk, de télen ide-oda kóborol, keresve a még be nem fagyott patakokat. A fenyőrigó és a léprigó viszont téli vendégünk, októberben érkeznek vidékünkre, és márciusig maradnak. A léprigó a fagyöngy bogyoit kedveli, hozzájárulva ennek a növénynek a terjesztéséhez.

Az emlősök sem tétlenkednek. Ősszel az erdei gyümölcsök terített asztallal várják erdő-mező apraját-nagyját. A medvék, vaddisznók, őzek, szarvasok számára ez az utolsó alkalom, hogy téli tartalékot halmozzanak fel bőr alatti zsírréteg formájában. Virgonc ugróművésznünk, a mókus mogyorót, makkot, fenyőmagot gyűjt, és faodvakba, földön levő üregekbe rejti el. Csak az a baj, hogy nem mindig emlékszük, hova is dugta el a tartalék eleséget.

BITAY ÉVA

Mit gondolnak...

a cicák? A legréfásabb ötleteket közöljük.

Amit ma megehetsz, ne dugd el holnapra...

MIT GONDOL A BÉKA? HÁT A KROKODIL??

Az áprilisi képünkhöz érkezett ötletekből:

- Tudja valaki, hogyan változhatnék most rögtön királyfivá?
- A fél fogamra sem vagy elég, te mitugralsz!
- Pfuj, használtál valaha fogkefét?
- Mindig szerettem az extrém sportokat.
- A békahús árt az egészségednek.

- Krokodilt fogtam, de nem ereszt.
- Milyen tágas odú! Máris beköltözöm.

Kiss Balázs, Szováta;

Vass Brigitta, Kolozsvár; Vass Krisztina, Szászrégen; Bagoly Andrea, Kovászna;

Lázár Jonatán, Nagyvárad;

a marosvásárhelyi L. Rebreanu Iskola IV. E; a szatmárnémeti V. Lucaciu Iskola IV. C osztálya; a szamosardói V. osztály, mind tavalyciak; székelyvécei olvasóink

Mai ajánlatunk:
csipített
galagonya

Ha bemegyek, ha bemegyek a rigó-falvi csárdába...

Kvak és a függőcinke

Sziaztok,
kis cimboráim!

Hogy telt a nyaratok? Sok helyen barágtunk már együtt, egy sereg madarat, bogarat, növényt figyeltünk meg. Mit szólnátok hozzá, ha közülük néhányat alaposabban megismernénk?

Az aprócska függőcinke a fészekrakás mestere. A vízpartokat szegő szomorúfűz egyenesen lecsüngő, vékony ágaira fonja zacskószerű fészket. Az építéshez a nádbuga és a gyékénybuzogány puha pelyheit használja. A vattaszerű pihéket a nyálával ragasztja össze. A gondos szövögetés akár egy hónapig is eltarthat.

Mit varrsz, mit varrsz? Papucsot, papucsot. A kis remekmű papucshoz hasonlít, és régen a szegény gyerekek fel is húzták a lábukra. Puha kapcaként bélelte csizmájukat a fagyos teleken.

A függőcinke csemegéje a pók, a hangya, a hernyók, levéltetvek. Olykor a halászkok is hagynak nekik a csalikból, s hálából a madárkák bátran barátkoznak velük.

Vigyázzunk rájuk, ne bántsuk fészkeiket, hisz sűrűn használják, évente kétszer is költenek, s annak is örülnek, ha tavasszal nem kell előlről kezdeniük az építést.

Remélem tetszenek nektek függőcinke barátomról készített fotóim. Találkozunk októberben. BREKKK!

Írta, rajzolta, fényképezte
KOVÁCS RÉKA RHEA

Küldj te is saját
felvételt vagy rajzot!

Bodor Nimród,
Székelyvécke

Szabó Fanni,
Nagykároly

Miklós Kamilla Adél,
Ivó

Rejtvénypályázat

Osváth Ernő író gondolatát küldöm a tanév első pályázati feladatának megfejtéseként, kedves rejtvényfejtő barátaim. Küldd el mielőbb a szerkesztőség címére postai vagy elektronikus levélben, egyénileg vagy az osztályoddal közösen. A helyes megfejtők között 5 könyvjutalmat sorsolunk ki minden hónapban.

A Rejtvénykirály

Kolumbán Andrea,
Gyergyószentmiklós

1	2	3	4	5	6	T	7	E
8							9	
	10					11		
12			I		13			
J		14		A				H
15	16				B		17	
18				19		20		
21			22					
É		B						I

VÍZSZINTES

- 1.A megfejtés első része
 8.Barátsággal kapcsolatos
 9.M!
 10.Női név
 11.Végül karmoll!
 12.Antal Károly névjegye
 13.BENE
 14.Átnyújt neki
 15.Kárt tevő
 17.A szobába
 18.Internet, röviden
 19.Síneken közlekedik
 21.Deák Cili névjegye
 22.A fanarioták erről a városnegyedről kapták a nevüket (FANAR)

FÜGGŐLEGES

- 1.Baba közepe!
 2.Harci jármű
 3.ÚRO
 4.Zajos mulatozás
 5.Hátas közepe!
 6.Sós Iván névjegye
 7.Fénycső (NEON)
 11. Medve lesz belőle!

12.A megfejtés folytatása

- 13.Téves hiedelem
 14.Nem itt
 16.Bereck része!
 17.Barnulni kezd!
 19.Nem lát
 20.Melegítő égitestünk
 22.Koronás növény

VAJNÁR ILONA rejtvénye

Nyertések

Az áprilisi rejtvénypályázat megfejtése: *Bolond likból bolond szél fúj. Megissza.* A májusi rejtvénypályázat megfejtése: *Köszönöm, Istenem, az édesanyámat.* Nyertések: Fetes Dani, Kézdivásárhely; Galkó Noémi, Felsőbánya; Kallós Krisztina, Avasújváros; Jakab Mária, Pottyand; Mihály Ábel, Csikszentlélek; Szűcs Barbara, Szamosdara; a csikszeredai Petőfi Sándor Iskola II. B; a székelyudvarhelyi Tamási Áron Líceum II. A osztálya; a nagybaconi III. A; a székelyzsombori IV. osztály, mind tavalyiak.

A Fagy Napsi megfejtései: *mogyoró, nyári napforduló, jégkrém, hideg nyulat, jégkása.* Nyertések: Bíró Dorka, Tusnád; Budai Dávid, Marosvásárhely; Hunyadi Andrea, Maroshévíz; Kolumbán Szabina, Bardóc; Várvédő Réka, Nagybánya; Vincze Mihály Attila, Szásznyíres; Zelenák Borbála, Sepsiszentgyörgy.

Találd ki!

1

Oszd négy egyenlő részre a rácsot úgy, hogy mindegyikben legyen egy taneszköz, egy gyümölcs, illetve egy falevél.

– Ha feldobod, tojás, ha leesik, hajó, mi az?

– Kindertojás.

...

– Körbeutazza az egész világot, mégis megmarad egyetlen sarokban. Mi az?

– A levélbélyeg.

...

– Lassú és barna. Mi az?

– Kakaós csiga.

...

– Egy szobában nagy csámcsogás. Mi az?

– A négy fal.

...

– Melyik ember viszi iskolába a gyerekeket?

– Szeptember.

...

– Csak a tiéd, mégis mások használják a legtöbbet?

– A neved.

...

– Szádba veszed, mégse eszed. Mi az?

– Kanál.

...

– Miért buta a fa?

– Mert esze ágában sincs!

...

– Mi a fejtetű családi állapota?

– Hajadon.

...

– Hogyan lehet vízzel fényt varázsolni?

– Meg kell mosni vele az ablakot...

...

– Piros, és árt a fogaidnak. Mi az?

– Tégla!

...

– Miért betegedett meg a kis párna?

– Mert huzatot kapott.

...

– Mi az a speciális szerkezet, amivel átlátsz a betonfalon?

– Ablak.

2

Írj számjegyeket az üres kockákba, mégpedig úgy, hogy minden sor, oszlop, illetve 2x2-es mező tartalmazzon minden számot 1 és 4 között.

	2	4	
1			3
4			2
	1	3	

3

Tornaóra Afrikában. Keresd meg, melyik rajzrészlet hova talál. Melyik felesleges?

1

2

3

4

5

6

4

Keresd meg a szabályt, és olvasd ki a betűsorokból, mit mond a csiga?

K N Á E T O H LY Ő A SZ N

N GY É O V R Á S G A Ó N

É SZ R É J D Á Ü D L R Ö D K

Szólj, szám!

1. Csak három névelőnk van, s ezekkel is meggyűlik néha a bajunk: **a, az, egy**. Javítsátok ki a hibás mondatokat. Figyelem, nem mindenik az!
A Pistát keresik telefonon.
Megcsodáltuk az Anna rajzát.
A Zolinak a labdája lyukadt ki.
Kolozsvár egy nagy város.
Egy nagy városban könnyen eltevédhetsz.

2. Ragasztgassatok **képzőket** és **igekötőket** a **győz** igéhez, és szókapcsolatokkal érzékeltessétek az új jelentéseket, árnyalatokat.

3. Keressétek a gyökerét, és minden világos lesz. Mi a **csata**, **csattog**, **csatol**, **csatlakozik** közös töve, és hogyan kapcsolódnak a jelentések egymáshoz?

Áprilisi megfejtések: 1. Anya szennyest **mos**. A szőnyeget mosodában **mosatja**. A kistálban a húgom is **moshat**. Nem piszkos, csak épp **kimosintjuk**. Ebéd után én **mosogatok**. **Megmosdatom** a babámat. Tata tálban **mosakodik**. Tetőtől talpig **le mosakodik**. Ha hibáztál, ne próbálj **kimosakodni**. A cica a mancsával **mosakszik**.

2. Ez a por mindent **kitisztít**, **tisztítószerekkel** takarítunk, ragyogó **tisztaság** van, a cica a bundáját **tisztítja**, **tisztába** tesszük a babát, **tisztán** és **tisztában** illik templomba menni, **tisztában** vagyok vele, **tisztábban** énekel, mint én, **tisztázza** a félreértést, **tiszta** vagy **tisztázatlan** körülmények között. 3. Legjobb párna a tiszta lelkiismeret. Tisztaság tisztesség. A tisztaság mindent ékesít. Szébb a tiszta, mint a cifra. 4. A szavak jelentése összefügg. Az alap a **tiszta**, ebből következik a többi: a testi, lelki **tisztaság**, a **tisztesség** (becsületesség) **tiszteletet** érdemel, a katonai és minden más **tisztségnek**, **tiszti** rangnak feltétele. A Mátyás-rege párbeszéde: – Tisztességgel, öreg. – Köszönöm az asszonynak. **Májusi megfejtések:** 1. A vasorrú bába elvarázsolta anyát. Lesz nemulass. Húzd innen a csíkot. Szedd a sátorfádat. 2. A. A Rágomér név arra utal, hogy a lótetű megrágja a gyökereket. Beszélő nevek: Ravaszdi, Brekkentő, Hátramén, Kodácsoló. B. A hörcsög **rágcsál**, a baba **rágicsál**, a kamasz **rágózik**. Az aggódó mindenben **rágódik**. A gonosz **rágalmaz**, igazságtalanul vádol. C. A lótücsöknél jobban illik rá a lótetű név, mert csúnya és kártevő. Lódarázs, lóoszvér, lósóska, lóhere, lóbükköny, lóbab, lófarkfű. D. Katalinka, őrizget, fagyitorta, focibajnok. **Nyertesek:** a marosvásárhelyi Európa Iskola III. D, a Művészeti Líceum III. B; a szászrégeni A. Maior Iskola III. B; a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium II. B osztálya; a mezőbándi IV. D; a szamosardói V. osztály, valamennyien tavalyciák.

A NEGYEDIKES CSAPATOK
Szólj, szám! pontszámuk alapján jutnak be a KAV országos döntőjébe. Szeptembertől márciusig minden feladat megfejtését küldjétek be közösen, összesítve, a csapat vagy az osztály nevében.

Szó-móka

És a szókincsben mi rejlik?
A rengeteg árnyalat.

Példaként vegyük csak itt:
ember, állat hogy halad?

Elmondtam, hogy mikor járunk,
mikor mondom, hogy megyek.
Részeg hogy dülöngél nálunk,
s milyen, ha csak lépdelek.

(Gyimóthy Gábor: *Nyelvlecke*)

Havonta
3 díjat!

MASZAT MŰVÉSZ ISKOLÁJA

Tudom, hogy sokan kíváncsian vártátok az első iskolai napot. Az új találkozás meglepetéseket, új lehetőségeket, régi és új barátokat tartogatott számotokra.

Maszatművészként úgy képzelem az új tanév kezdetét, mint egy hatalmas, fehér rajzlapot, mely csak arra vár, hogy telerajzolják.

Meghívlak benneteket, hogy közösen rajzoljunk, fessük be ezt a nagy, fehér lapot, kalandozzunk tovább nagyszerű épületek, páratlan szobrok, különleges festmények között. Biztos vagyok benne, hogy a tanév végére olyan értékek birtokosai lesztek, melyek között a TUDÁS a legtartósabb. Már az is nagy öröm számomra, hogy közösen maszatalhatunk, alkothatunk, és rácsodálkozhatunk egy-egy műalkotásra.

Az iskola nagyon jó hely lehet. Már a régi korokban is tudták ezt, s sokat írtak az iskoláról, a tanulásról. Egyesek versben, mesében, regényben örökítették meg, mások lerajzolták, megfestették saját iskolájukat. Azt szokták mondani, hogy a tudomány fellegvára. Széchenyi István író, politikus mondta azt, hogy sokat kell tanulnia az embernek ahhoz, hogy megtudhassa, milyen keveset is tud.

MURÁDIN LOVÁSZ NOÉMI

Rajzoljátok le saját iskolátokat, osztálytermeteket vagy egy elképzelt, ideális iskolát.

Havonta!
3 díjat!
sorosol.azs.k

Raffaello Santi (1483–1520), olasz festő és építész összegezte a reneszánsz valamennyi eredményét, egyéni festői stílust alakítva ki. Legnagyobb hatású munkája Rómában, a pápai dísztermekben található freskósorozat. Az egyik legszebb falfestmény, *Az athéni iskola* egy részletét kinagyítva is láthatod.

Rengeteg képzeletbeli, furcsa állatot rajzoltatok áprilisi mesém nyomán. Közülük most is hármat választottam ki: **Nagy Cyntia**, Marosvásárhely (1); **Borsos Eszter**, Gyergyószentmiklós (2); **Talpas Emil Krisztián**, Marosvásárhely (3).

1

2

3

Levelező

60 éves a Napsugár. Ez a 60. szeptember, amikor bekopogunk sokezer erdélyi, több tucat magyarországi, sőt hegyen-völgyön-óceánon túli magyar gyermekhez, hogy vidám tanévkezdést kívánjunk. Igaz és biztató üzenetet hozunk nektek: a világ tele van szépséggel, értékkel, s nekünk a Teremtő adott egy varázskulcsot, magyar anyanyelvünket, amellyel minden zárat kinyithatunk, minden titkot megfejtethetünk. Örülünk együtt magyar kincseinknek!

Mi levélíró barátainknak is tudunk örülni minden hónapban, szeptemberben a következőknek: **Biri Alexa, Ozsváth Tímea Alexandra, Érbogyoszló; Gligor Orsolya, Miklós Izabella, Balogh Ágnes és Réka, Marosvásárhely; Pál Anita, Esztelnek; Dálnoki Júlia, Dés; Györgylőrincz Edina, Lövéte; Kun Levente, Szilágycseh; Demeter László, Bereck; a szászrégeni A. Maior Iskola IV. B; a marosvásárhelyi Dacia Iskola III. B, az Al. Ioan Cuza Iskola IV. E, a L. Rebreanu Iskola II. E, a Dr. Bernády György Iskola III. D, a Bolyai Farkas Líceum IV.; a sepsiszentgyörgyi Református**

Kollégium III. R; a szatmárnémeti Hám János Líceum IV.; a kolozsvári Báthory István Líceum III. C; a gyergyószentmiklósi Fogarasy Mihály Iskola II. A osztálya; a borsi IV.; a lövétei IV. B; a csíkszentgyörgyi III. A; a sáromberki IV. B; az aranyosgyéresi III. C és IV. C; az érbogyoszlói II.; a szilágypaniti II.; a gyulakuti III.; a mezőpaniti III. és IV.; a mezősámsondi IV. B; az érköbölküti II.; a kovásznai II. B és C; a bihari II. B; a zabolai III. B; a makfalvi III.; a csíkmenasági III.; a segesvári IV. C osztály, valamennyien tavalyiak; magyarlapádi, székelyszenterzsébeti olvasóink.

**Marosvásárhely,
Dacia Iskola,
Vajda Gyöngyi
osztálya**

**Balavásár,
Máté Erna osztálya**

**Kolozsvár,
O. Ghibu Iskola,
Illés Csilla osztálya**

• Köszönjük, hogy minden hónapban hoztatok számunkra meglepetéseket, okos szavakat, tanulságos történeteket, szép képeket, híreket az erdélyi iskolások mindennapjairól. Kívánjuk Isten áldását munkátokra, legyen mindig sok odaadó, hűséges olvasótok. **Gábor Judit tanító néni kézdiszentkereszti osztálya**

• **Fándly Enikő tanító néni** diákjai a nagyváradi D. Cantemir Iskolából már ötödikesek, de oly sok munkát küldtek, hogy még egy ideig jelen lesznek a Napsugár oldalain. Reméljük, az idén is olvassák lapunkat.

• **Antal Margit** magyartanár nő kitartó hűséggel dolgozik azért, hogy a **szentábrahámi** gyerekek a Napsugár és a Szivárvány olvasói legyenek. Ő a szervezője a **Benedek Elek Mesemondó Versenynek** is.

• **15 éves a Brenyó Mihály Matematikaverseny.** A kerek évfordulót igényes, színes műsorral ünnepelték meg a **marosvásárhelyi Bolyai Farkas Líceumba** összesereglett vendégek és a szervezők, élükön **Pop Ágnes** tanító nénivel.

• **A székelyvéckei** kisiskolások izgalmas tevékenységeiről, focibajnokságról, költészet-napi ünnepségről **Velenzei Erzsébet** tanító néni küldött képes beszámolót.

• **Dési** olvasóink és a tanító nénik, **Czirmay Júlia, Pávai Erika, Réti Ágnes** a szerkesztőség „vendégszobájában” érdeklődve hallgatják a Napsugár-mesét. Látogassatok meg ti is!

• **Marton Irénke** tanító néni nyáradszeredai osztálya színes képriportban számolt be Marosmenti kirándulásukról. Meglátogatták a nagyenyei, a sáromberki, a gernyeszegi és a marosvécsi kastélyt. A Kemény-kastély kertjében **Wass Albert** sírját és a **Helikon** asztalt is megrendülten állták körül.

• Színesebbé varázsoltátok hétköznapjainkat – üzenté **Török Melinda Enikő** tanító néni osztálya a **kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégiumból.** A fényképen a Napsugár-bélyegekből „épített néprajzi múzeumot” állják büszkén körül.

KÉTJOBBKEZES

A kétbalkezes ügyetlen, mindent elront, elejt. A kétjobbkezes ügyesen barkácsol, kézimunkázik, tíz ujjá tíz manó, akik csodákat alkotnak. Kézimunkáitokon ámulva-bámulva, minden tanítót és kisdíjakot kitüntetünk a Kétjobbkezes-díjjal.

Fándly Enikő tanító néni osztályának a nagyváradi D. Cantemir Iskolában a bagoly volt a szerencsefigurája. El is készítették több méretben, sokféle anyagból. Ez itt éppen pödört papírcsíkokból kerekedett ki.

Bunău Irén tanító néni árpádi osztályának színes baglya nem fafejű, hiszen műanyagkupakokból ragasztották.

Bölcs baglyok, őszi fák, sokféle ötlet és technika. Szakács Anikó tanító néni székelyszenterzsébeti osztályában nincs sok gyerek, de mindenki kétjobbkezes.

Éberem figyel Bartha Denise tanító néni tordaharasztsosi osztályának kollázs-baglya: – Vége a nyári szundikálásnak, csupa fül és szem vagyok!

Csing-ling, becsengettek – kondítja vidáman a cserépcsengó. **Kiss Klára tanító néni** kisdíákjai készítették a **gyergyószentmiklósi Fogarasy Mihály Iskolában**.

Mennyi munka, mennyi érték, mennyi szépség! **Dénes Katalin** és **Szakács Csilla Tímea kerelószentpáli tanítványainak** csodaszép alkotásai mindent elmesélnek az ősziről.

Ezt a vidám Okos Tónit tanévkezdésre küldik nektek **Erdei Brigitta tanító néni** diákjai a **szatmárnémeti Bălcescu–Petőfi Iskolából**.

Vincze Éva tanítványai a **gyergyószentmiklósi Fogarasy Mihály Iskolában** az őszi ajándékaiból alkottak szép díszeket.

Trufán Ildikó tanító néni nyárádszeredai diákjai a Napsugár-bélyegekből *lassan-jár-a-csigabíját* ragasztották az osztály falára, hogy csendesítse a kapkodókat, idegeskedőket: – Csigavér!

Ti is tömjétek meg a kobakotokat tudással úgy, mint mi a pofácskánkat búzával – üzenik a dundi hörcsögök **Szaniszlai Márta vetési tanítványainak** kézimunkáján.

Irkafirka

Iskolában minden jó,
s nem mérges a tanító.
Hogyha jó vagy, nem szid le,
ha rossz vagy, muszáj megtegye.
Iskolában sok gyerek,
játszozni úgy lehet.
Iskola, iskola,
jobb is, mint az óvoda.

Szabados Aletta Izabella,
Marosvásárhely

Torkos Alexandra,
Szilágysomlyó

Csiripel a sok veréb,
kék színű az ég,
szabadban a sok gyerek,
gyerünk, pajtások,
játsszunk egyet!
Kezdődik az iskola,
nyílik a kapuja,
mi, gyerekek, örülünk
egymásnak,
kicsit félve fogunk
a tanulásnak.

György Pál Szilárd,
Nyárádszereda

Lukács Péter, Zetelaka

Mondom, mondom,
Vége a nyárnak,
Itt az ősz, kezdődik az iskola.
Gyere, pajtás, iskolába!
Tudom, hogy sok a házi feladat,
De jó, mert sok újat tanulunk,
És ha megtanultuk,
Mehetünk játszani.

Tasnádi Hunor, Mikola

Kezdődik az iskola,
gyerünk, pajtás, éj oda.
A sok tankönyv minket vár,
indulj gyorsan, szaladj már!

Német Anett,
Marosvásárhely

Bíró Ágnes Tünde tanító
néni osztálya küldte
a kolozsvári **Báthory István**
Líceumból:

Iskola, iskola,
gyerekek tanítója.
Hegyzők, füzetek,
tollak, ceruzák,
táska a háton
iskolába indulván.
Iskola, iskola,
gyerekek tanítója.

Magyarosi Alex

Iskola, iskola,
gyerekek rémálma.
Könyvek, folyóiratok,
munkafüzetek, füzetek...
Iskola, iskola,
a gyerek is imádja.
Csoportokban indulnak,
együtt tanulnak,
tanító néni kirándulni,
tészta enni viszi őket,
iskola, iskola,
a gyerek is imádja.

Socaciu Man
Dávid Krisztián

Házi feladathoz
kinyitjuk a könyvet,
megnézzük, hogy minden
rendben?
Mindenki küzd veled,
hogy meglegyen.
De nem tudom,
miért nem értem,
megoldom a feladatom,
de mégsem értem.

Bíró Teréz Zsuzsanna

Kis Márk,
Marosvásárhely

Bakó Loránd,
Radnót

Rafi Kriszta, Szászrégen

**Pataki Margit tanító néni
bihari diákjainak versei:**

Sok kicsi és nagy gyerek
korán reggel felkel,
várják a tanítót,
s körülveszik
nagy örömmel.
A tanító is örül nekik,
mert szereti őket.
Mindenki azt várja,
hogy bemenjen az iskolába.

Borbély Alexandra

Megtelt az iskola,
A gyerekek okosodnak,
Mint a tudósok.
Szünetben játszanak.
A gyerekek jók,
És a tanítók is.
A gyerekek szeretik
A kedves iskolát.

Soós Balázs

Megkezdődött az iskola,
szeptember, október,
november.
Elment a nyár, itt az ősz,
s elbújt az őz.
Itt az ősz, itt a szüretelés:
szőlő, alma, körte.
Elmentek a madarak:
sárgarigó, gólya.

Kéri Kitti

Rossz az idő, unalmas
a játék, gondoltam,
verset írok, talán elszáll
a gondom.
Miről írjak? Virágról?
Vidámságról?
Egy a lényeg, az én versem.
Végre az én nevem
kerül a cím alá.

Hodor Boróka,
Kézdivásárhely

Sárosi Virág,
Kolozsvár

Tra-la-la, tra-la-la,
Újra itt a reggel.
Tra-la-la, tra-la-la,
Mézet eszünk tejjel.
Pritty-pretty-prütty,
Micimackó jókedvű.
Pritty-pretty-prütty,
Itt az élet gyönyörű.

Paulik Hilda Éva
magyartanár
búzai diákjai

Antal Csenge,
Gyergyószentmiklós

Deák Laura,
Szilágfőkeresztúr

**Nektek is ez a véleményetek?
Ötödikes olvasóink leveleit várjuk!**

Ötödik osztályban
Jönnek a tanárok.
Olyan gonoszak,
Mint a tatárok.
Minden órán másik-másik,
Órájukon mindenki ásít.
Kedvenc órám az olvasás.
Nincsen benne korhatár,
Tanuljuk a regéket,
És írjuk a meséket.
Mi megyünk ötödikbe,
És a tanító néni előkészítőbe.

Kocsis Dániel,
Marosvásárhely

**Címlap:
TOMOS TÜNDE**

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft.
Főszerkesztő: ZSIGMOND EMESE. Képszerkesztő: MÜLLER KATI. Lapterv: Könczey Elemér.
Honlapszerkesztő: Komáromy László. Műszaki szerkesztő: Várdai Éva.
Megrendelhető a szerkesztőség címén: 400462 Cluj, Bld. C. Brâncuși nr. 202. ap. 101.
E-mail: naps.sziv@napsugar.ro; www.napsugar.ro. Telefon/fax: 0264/418001.
A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont IBAN RO45RNCB0106026602080001
B.C.R., SÚC. JUĐ. CLÚJ S.C. NAPSUGÁR – EDITURA SRL. CUI: 210622
Készült a kolozsvári TipoOffset Kft. nyomdájában. ISSN 1221-7751

KÓSZABÓSZÁ ÜZENETEI

Szakács Anikó tanító néni büszkén számolt be arról, hogy a székelyszenterzsébeti Szakács Bence a Csiksomlyón megtartott lovastalálkozón és ügyességi versenyen, az Udvarhely-Csík-Széki Vágtán ezüstérmet nyert.

Volt egyszer, hol nem volt
Volt egyszer egy kis falu,
Kis faluban házikó,
Benne élt egy kis manó,
Kismanóban bélyegek,
Bélyegekben fényképek,
Fényképekben nyeresmény.
Fábián Kinga osztálya
a kolozsvári Báthory
István Líceumból

Vajon az idén hány olvasóm gyűjti 8 hónapon át kitarotán a Napsugár-bélyeget? A múlt tanév végén 4050 bélyegyűjtő barátomnak küldtem el ajándékba a Sportolj Kószabószával című izgalmas kiadványt.

Gyűjtsd
a Napsugár-
bélyeget!

Géczi Melinda osztálya
a szászrégeni A. Major Iskolából

Sportolj,

és küldj fényképet
magadról!

Ünnepeljünk!

60 ÉVES A NAPSUGÁR. Küldjétek ti is fényképet, rajzot, kézimunkát, néhány köszöntő sort postán, világhálón vagy a két napsugaras bácsival, hogy benne legyetek a – reméljük – sokszáz oldalas emlékkötetben, amelyet gyermekeitek, unokáitok is lapozgatnak majd.

E lapszám
támogatói: **nka**
Nemzeti Kulturális Alap

Készült
a Magyar Kormány
támogatásával

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKARSÁG

BETHLEN GÁBOR
Alap

RMDSZ
COMMUNITAS
ALAPÍTVÁNY

Minden hónapban vágjátok ki, és ragasszátok nevetek mellé az osztály közös gyűjtőlapjára a bélyeget. Áprilisban küldjétek el az osztály névsorával és tanítótok nevével együtt. Érdeemes, hiszen múzeumi, állatkerti belépőt, mesefüzetet, sőt talán még illyefalvi tábort is nyertek vele.

Ára 4 lej, 400 Ft